

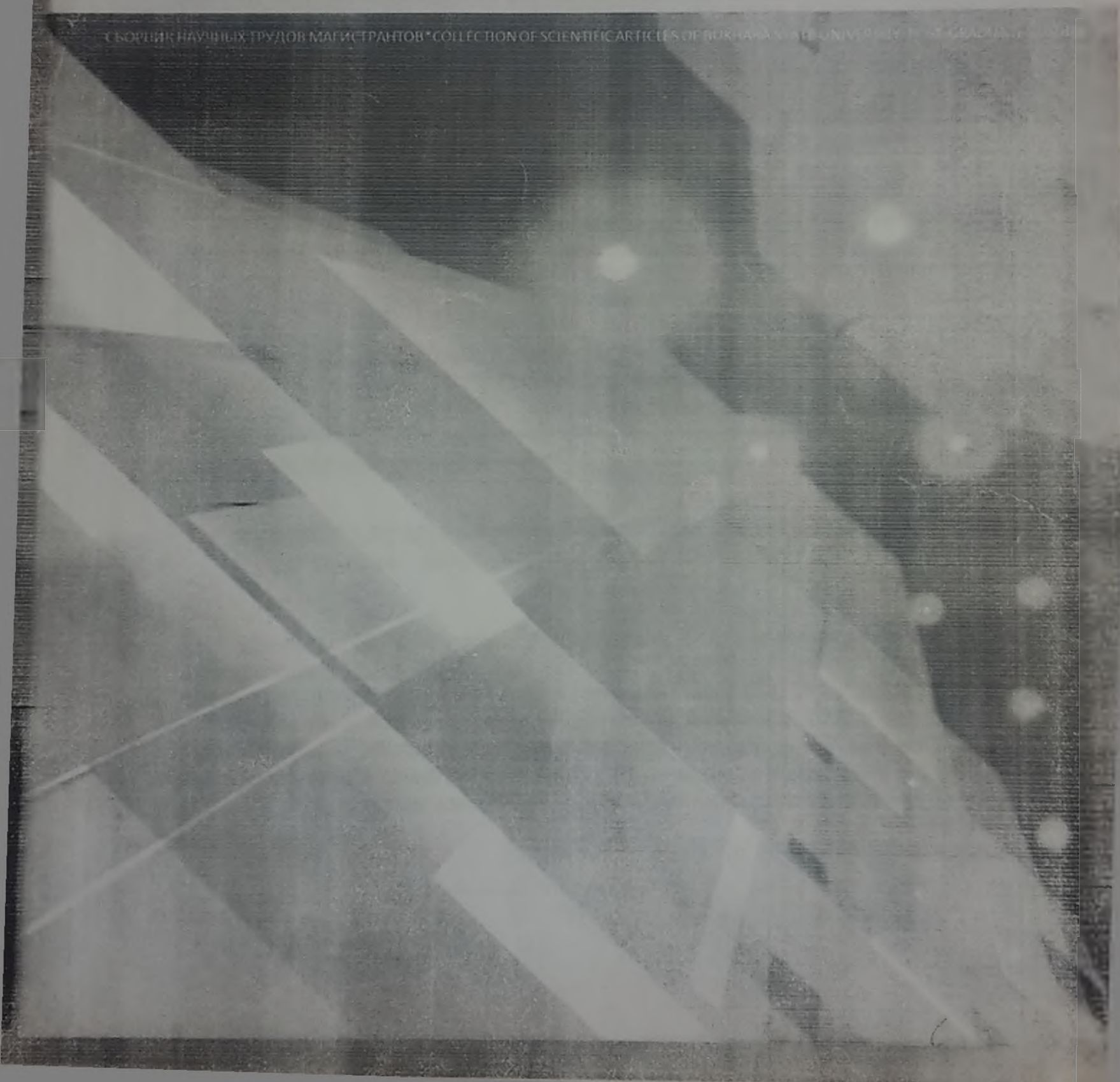
Бухоро давлат университети магистрантларнинг илмий мақолалар тўплами

2016

ТАФАККУР ВА ТАЛҚИН

СБОРНИК НАУЧНЫХ ТРУДОВ МАГИСТРАНТОВ * COLLECTION OF SCIENTIFIC ARTICLES OF BUKHARA STATE UNIVERSITY POST GRADUATE STUDY

qayta kashf etishga bo'lgan kuchli istak bilan xarakterlanadi. 2011-yilda Janubiy Avstraliyaga tashrif buyurgan backpackerlarning qariyb 52%i yevropaliklar (Birlashgan Qirollikdan tashqari), Birlashgan Qirollik aholisi esa 18%lik hissani tashkil etishdi. Chizma 1. Janubiy Avstraliyaga tashrif buyurgan backpackerlar.

Janubiy Avstraliyada qarib chorak qism xalqaro tashrif buyuruvchilarni backpackersla tashkil qiladi. Tashrif buyuruvchilarning kata qismini Germaniya va Fransiyadan keluvchilar tashkil qiladi. Ularning mehmonxonalardan foydalanadi, masalan 40% dan ortiq qismi Niderlandiya va SHvetsiyadan, 37% skandinavialiklarni tashkil qiladi. Avstraliyaga tashrif buyuruvchi backpackerlarning asosiy sayohat maqsadi ta'tilda dam olish (78%), ta'lim (95), do'stlar va qarindoshlarinikiga tashrif (6%). Janubiy Avstraliya backpackerlarining 84%i ta'til vaqtlarida kelsalar, do'stlar va qarindoshlarinikiga tashrif 10%, ish va o'qish dasturlari orqali 7%, ta'lim uchun 3% sayohatlar amalga oshadi. Janubiy Avstraliya backpackerlari ta'lim maqsadli tunashlari 28%i, 21% ish va o'qish dasturlari orqali kelganlar, ta'tilda dam oluvchilar 33%ni tashkil etgan. Janubiy Avstraliya backpackerlari 71%i Avstraliyaga birinchi tashrifi ekanini qayd etishgan. 36% ilk marta kelganlar esa non-backpackerlar hisoblanadi.

Backpackerlar yoshlar turizm bozorida salmoqli hissaga ega segment bo'lib, ular yosh, mustaqil, sarguzashtga tashna, mahalliy hayotni o'rganishni astoydil xohlovchilardir. Backpackerlar sayohati tabiatga hushyorlik bilan munosabatda bo'lib, bu turdagi sayyohlardan keladigan foyda asosan mahalliy byudjetga yo'naltiriladi. Mamlakatimizda ham backpacking rivojlansa, dunyo yosh turistlari hamda milliy yosh sayyohlar uchun ko'p tashrif buyuriladigan destinatsiyalarga aylanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. TRA International Visitor Survey.
2. www.tourism.australia.com/Research.asp?lang=EN&sub=0379#backpackers
3. www.tourism.australia.com/Research.asp?sub=0297&al=2424
4. UNWTO, *International Tourism Challenged by Deteriorating World Economy*, Tourism Directory 05/10/2009, <http://www.directorytourism.com>. (last accessed in 13.01.2010)
5. UNWTO, *World Tourism Barometer*, Volume 7, No. 1, January 2009.
6. www.unwto.org – World Tourism Organisation

5A140103 - Ixtioloaiva va aidrobioloaiva

BUXORVILOYATI ZARAFSHON BALIQCHILIK XO'JALIGI HOVUZLARIDA — O'SUVCHI MIKROSKOPIK VA YUKSAK SUV O'SIMLIKLARI YULDOSHOV L.T., TESHAYEVA D.R. (BuxDU)

Zarafshon baliqchilik xo'jaligi hovuzlarida o'txo'r baliqlardan oq amur va oq do'ngpeshona baliqlari faollik bilan boqiladi. Ma'lumki, oq amurning asosiy ozuqasi yuksak suv o'simliklari hisoblanadi. Zarafshon baliqchilik hovuzlarida yuksak suv o'simliklaridan suv ostida va yarmi suvda yashovchilari mavjud. Suv ostida yashovchi o'simliklardan – *Potamogeton pectinatus*, *P.crispus*, *P.perfoliatus*, *Najas graminea*, *Marsilia quadrifolia*, *Polygonum nodosum* va boshqalar uchraydi. Yarmi suvda o'suvchi o'simliklardan – *Phragmites communis*, *Typha latifolis*, *T. laxmanii*,

T.angustifolia, *Scirpus lacustris*, *S.mucronatus* va boshqalar uchraydi. Hovuzlarda suv yuzida yashovchi o'simliklar mavjud emasligi aniqlandi.

Mikroskopik suvo'tlaridan ko'k – yashil, yashil evglena diatomlarga mansub bo'lgan turlari aniqlandi. Ko'k – yashil suvo'tlaridan *Oscillatoria angusta*, *O.geminata*, *O.limosa*, *O.acutissima*, *O.brevis*, *O.planctonica*, *O.tenuis*, *O.formosa* lar, yashil suvo'tlaridan *Ankistrodesmus acicularis*, *A.angustus*, *A.arcuatus*, *Chlorella vulgaris*, *Ch.pyrenoidosa*, *Scenedesmus obliquus*, *S.quadricauda*, *S.acuminatus*, *Microspora pachyderma*, *Ulothrix zonata*, *U.variabilis*, *Cladophora fracta*, *C.glomerata*, *Oedogonium intermedium*, *Vaucheria dichotoma*, *Closterium diana*e, diatom suvo'tlaridan – *Cyclotella comta*, *C.bodanica*, *Diatoma anceps*, *D.vulgare*, *Melosira ambigua*, *M.granulata*, *Synedra acus*, *S.capitata*, *S.ulna*, *Navicula cari*, *N.hasta*, *N.peregrina*, *Cymbella affinis*, *C.prostrata*, evglena suvo'tlaridan – *Euglena aculeate*, *E.deses*, *E.acus*, *E.fenestrata*, *E.variabilis*.

Baliqchilik hovuzlarida yuksak suv o'simliklari va mikroskopik suvo'tlarini ko'paytirish maqsadida hovuzlarga mineral tuzlar va organik moddalar yuboriladi. Buning natijasida suv ostida o'suvchi o'simliklar va fitoplanktonlarning faollik bilan rivojlanishi kuzatiladi

Fitoplanktonlardan ko'k – yashil suvo'tlari jadallik bilan rivojlanadi. Ularning hujayralari mayda hamda fiziologik faol moddalarga boy bo'lmaganligi sababli oq do'ng'peshona baliqlari uchun asosiy ozuqa hisoblanmaydi. Ushbu baliqning ozuqasi yashil suvo'tlaridan xloerlla, synedesmuslar va boshqalari bo'lganligi sababli, ular maxsus qurilmalarda ko'paytirilib, baliqchilik hovuzlariga yuboriladi. Yuqorida keltirilgan yuksak suv o'simliklari oq amurning mahsuldorligini oshirishga yetarli darajada emasligi sababli, uning faollik bilan rivojlanishi uchun suv yuzasida o'suvchi, fiziologik faol moddalarga boy bo'lgan yuksak suv o'simliklaridan – *Ryaska*, *Azolla* va *Pistia* o'simliklari maxsus joylarda ko'paytirilib, oq amurga asosiy ozuqasi sifatida beriladi.

Yuksak suv o'simliklarini va mikroskopik suvo'tlarini ko'paytirish va baliqchilikda qo'llash uchun Buxoro davlat universitetida barcha sharoitlar yaratilgan

SA140501 – Kimyo (fan va'nalishi bo'vicha)

АБУ НАСР ФОРОБИЙ – ҚОМУСИЙ ОЛИМ, “ШАРҚ АРИСТОТЕЛИ”

Н.Г. СЕВИНЧОВ (*БухДУ доценти, п.ф.н.*), **Б.ҒАНИЕВ** (*БухДУ магистри*)

Ўрта асрлар Шарқ алломалари орасида **Абу Наср Муҳаммад ибн Муҳаммад ибн Ўзлуғ Тархон Форобий** (872-950 йй.) – жаҳон маданияти ривожига салмоқли ҳисса қўшган мутафаккир, машҳур файласуф ва қомусий олим сифатида алоҳида эътиборга эга. Ал-Форобий ўз замонаси илмларининг барча соҳаларини мукаммал билганлиги ва улар ривожига катта ҳисса қўшган-лиги, қадимги юнон табиатшунослик фалсафасини шарҳлаб, мазмун-моҳиятини замондошларига етказиб берганлиги учун Шарқ мамлакатларида **“Ал-Муаллим ас-Соний”** (**“Шарқ Арастузи”**, **Аристотелдан кейинги “**

Иккинчи муаллим”) деб улуғланган.

Ал-Форобий туркий қабилалардан бўлган ҳарбий амалдор (тархон) оиласида 872 йида Сирдарёнинг Арис irmoғи бўйида жойлашган Васиж

ТУРИЗМ (ХАЛҚАРО ВА ИЧКИ ТУРИЗМ)	
FARMANOV E. Buxoroda turizm infratuzilmasini rivojlantirish yo'llari	138
DJAFAROVA N.A. Turizm statistikasining vujudga kelishi va uning jahon iqtisodiyotida tutgan o'rnini	142
RUZIYEVA G.F. O'zbekistonda turistik erkin iqtisodiy hududlar yaratishning ahamiyati va amaliy asoslari	145
ДЖАББАРОВ И. Перспективы использования мобильных технологий в индустрии гостеприимства	148
RAHMATOV F.B. O'zbekistonda turizmni barqaror rivojlantirishda ekoturizmning o'rnini	151
KURBANOVA M.X. Hududiy turizmga mavsumiy nomutanosiblikni kamaytirishning talabga bog'liq jihatlari	152
IBRAGIMOV N.S., QILICHOV M.H. Ijtimoiy turizmning nazariy asoslari va xalqaro tajriba	155
QILICHOV M. H. Ichki turizmni rivojlantirishda mavjud resurslardan foydalanish istiqbollari. "og'itmaning issiq tarovati"-rekreatsion loyihasi	160
UMIROV J. Turizmga tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va boshqarishning strategik yo'nalishlari	162
SHARIFOVA SH. Backpackerlar kim va ular yoshlar turizm bozorida qanday o'rin tutadi?	165
ИХТИОЛОГИЯ ВА ГИДРОБИОЛОГИЯ	
YULDOSHOV L.T., TESHAYEVA D.R. Buxoro viloyati zarafshon baliqchilik xo'jaligi hovuzlarida o'suvchi mikroskopik va yuksak suv o'simliklari	174
КИМИЕ	
СЕВИНЧОВ Н.Г., ҒАНИЕВ Б. Абу Наср Форобий – қомусий олим, "Шарқ Аристотели"	168